

model, og altså ikke bare det at udnytte det som det her smuthul. Det er baggrunden for, at det er sådan, at det ikke er pålagt kommunalbestyrelsen, men at der er en valgmulighed.

Men det er jo klart, at det er det, udvalget kan få belyst. Hvad er der for og imod, at man vælger den ene eller den anden form? Men der ligger altså nogle overvejelser bag.

På samme måde er der blevet spurgt om fra flere sider: Hvordan er der lagt op til at stedfortræderreglerne kan administreres? Og det er selvfølgelig tænkt som noget fleksibelt, for det er sådan, at indenrigsministeren får en bemyndigelse til at godkende nogle regler fra kommunalbestyrelserne, men så skal der selvfølgelig også være nogle retningslinjer for det.

Så jeg glæder mig til, at vi kan få lavet de her mindre, men, synes jeg selv, udmærkede små moderniseringer af loven.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 107:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kommunal pligt til at formulere udbudspolitik.

Af Lars Løkke Rasmussen (V) og Henning Grove (KF) m.fl.

(Fremsat 2/2 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Beslutningsforslaget her drejer sig ikke om at pålægge alle kommuner at foretage udbud, men

om at sige, at alle kommuner skal have en politik for, at hvis de foretager et udbud, skal der være nogle retningslinjer for den måde, kommunerne griber det an på.

Det synes regeringen er meget væsentligt, fordi det jo gør det mere gennemskueligt, både for borgerne, for de ansatte, og man kan for den sags skyld sige også for kommunen selv. Derfor har regeringen jo faktisk taget ret mange initiativer for at sikre den gennemskuelighed, og der er også nogle ret væsentlige initiativer i gang, både herhjemme i Erhvervsministeriet med udgangspunkt i Erhvervsministeriet og i øvrigt også i EU, hvor der bliver arbejdet på et EU-udbudsdirektiv.

Det er jo sådan, at det er nogle ting, der er i støbeskeen og ikke bliver færdige inden sommerferien. Men det er ikke noget, der sådan vil vare årevis. Der er en ambitiøs plan i EU om at få udbudsdirektivet vedtaget inden sommerferien. Der må vi så se, om det holder stik, men det er i hvert fald sådan, at det er en aktuel sag.

Desuden er det sådan, at der i Erhvervsministeriet er et såkaldt ABS-udvalg, der er et udvalg, der har til formål at udarbejde et standardiseret aftalegrundlag til brug for kommunerne, når opgaver overdrages til private. Det er meningen, at det skal gøre det meget enklere for kommuner og amtskommuner at udbyde opgaver og sikre, at der altså er en række standardbetingelser omkring løn- og arbejdsvilkår og andre forhold. Den rapport er også på trapperne, og jeg synes, det er meget vigtigt, at vi ser, hvad der bliver lagt op til i det her store udvalgsarbejde, hvor flere ministerier er repræsenteret.

Jeg siger så ikke, at det ikke kan være sådan, når de ting foreligger, EU's udbudsdirektiv og ABS-udvalgets rapport, at der ikke kan være brug for at vurdere i fællesskab her i Folketinget, om der er behov for yderligere initiativer og for at gå et skridt videre. Men indtil de ting foreligger, vil jeg ikke gå nærmere ind i det, og det er så min baggrund for at afvise forslaget, ikke fordi jeg synes, det er et dårligt forslag, men jeg synes, at tidspunktet er forkert i forhold til de ting, der er i støbeskeen.

Klaus Hækkerup (S):

Først nogle generelle bemærkninger fra Socialdemokratiets side om kommunale udbud, som Venstre nu foreslår styrket.

Vi er i Socialdemokratiet modstandere af at udbyde pleje og omsorg, bl.a. fordi det ikke kan kontrolleres, om der leves op til den standard,

udbydere egentlig ønsker. Vi ønsker også at fastholde medarbejdernes engagement, ansvarsfølelse, loyalitet over for de arbejdsopgaver, der skal løses. Vi er modstandere af at undergrave det ved at sende et mistillidssignal til medarbejderne ved at udlicitere opgaverne.

Ser vi så på det forslag, Venstre har her, finder vi fortsat – og det ønsker vi ikke at der skal ændres på – at det kommunale selvstyre skal respekteres, og at det skal være frivilligt for en kommune eller amtskommune, om de vil udbyde en opgave eller ej. Jeg ved godt, at det ikke er det, vi tager stilling til her, men jeg ved også godt, at det ønsker Venstre ikke det skal være, men det gør vi.

Endelig vil jeg også godt understrege, at udbud af offentlige opgaver kun er en af mange forskellige metoder til at skabe større effektivitet inden for den offentlige sektor, og – kan jeg tilføje – det at lave udbud er måske langt fra den bedste. Man kan efteruddanne personalet, man kan fremme indførelse af nye teknologi, og der er mange andre områder, hvor man kan gøre en indsats for at sørge for, at den offentlige sektor stadig er med på omgangshøjde med det, der i øvrigt foregår i samfundet.

Jeg finder det også væsentligt at understrege, som indenrigsministeren også gjorde det, at der jo kommer et udbudsdirektiv i EU. Og jeg synes, det er meget, meget svært at fremsætte forslag og få vedtaget forslaget her i Folketinget inden sommerferien, sådan som forslagsstillerne har forestillet sig det, og så sende det ned til notifikation i EU og så opdage, at de er i gang med at lave noget helt andet. Jeg synes, almindelig kvalitet i lovarbejdet tilsiger, at vi afventer, at det udbudsdirektiv foreligger i endelig form fra EU's side.

Endelig skal jeg nævne, at vi finder, at det, der bør komme ud af det – i første omgang i hvert fald – bør være en vejledning eller et cirkulære fra Indenrigsministeriet, der opstiller en række anbefalinger til kommunerne om, hvad de kan gøre. Vi er ikke på nuværende tidspunkt tilhængere af at lovgive om, at kommunerne skal gøre det på denne her måde.

Så har forslagsstillerne nævnt fire punkter, som de mener bør indgå som principper, der skal medtages i en vejledning eller i det lovforslag, som de nu forestiller sig.

Efter vores opfattelse er der mange andre principper, der også bør medtages.

For det første at medarbejderne inddrages, også ved overdragelse af en udliciteret opgave fra én privat entreprenør til en anden.

For det andet at de private leverandører bliver omfattet af reglerne om aktindsigt. Vi har faktisk en beklagelse fra et af Venstres medlemmer af Europa-Parlamentet over, at de ikke er det, og jeg forstår ikke, at Venstre ikke har taget højde for den beklagelse i det beslutningsforslag, der er fremsat her.

For det tredje at det sikres, at medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår ikke forringes.

For det fjerde at kommunerne også tager stilling til, at der er en leveringssikkerhed, f.eks. ved at stille en bankgaranti for den, så man umiddelbart, hvis en entreprenør går nedenunder og hjem, kan gå ind og få en anden entreprenør til at løse opgaven, så det ikke påfører kommunen et ekstra tab.

For det femte at der til enhver tid er en reel konkurrencesituation. Det kan ske enten ved at opretholde flere udbydere, altså ved, at man også i den givne situation kan overdrage opgaven til en, der ikke er den lavestbydende, eller ved, at man opretholder en offentlig driftsvirksomhed, der kan afgive et kontroltilbud. Hvis ikke vi gør det, er vi bange for, at der bliver tale om monopol.

For det sjette at det fastsættes, at der kan ses bort fra dumpingtilbud, sådan som man klart må opfatte det, vi så med ISS i Aalborg.

For det syvende at også opgaver, der hidtil har været udført af private, skal sendes i udbud.

Og for det ottende at arbejdet skal tilrettelægges på en arbejdsmiljømæssigt forsvarlig måde.

Vi er parate til at se på beslutningsforslaget, og hvis det kan blive tilpasset i overensstemmelse med de rammer, jeg her har angivet, er vi – når tiden er moden – parate til at medvirke konstruktivt til at sikre, at der bliver en ordentlig belysning af samtlige forhold, inden en kommune går i udbud.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det er dog den mest ynkelige gang udenoms-snak, jeg længe har lyttet til.

Jeg vil bare bede Socialdemokratiets ordfører om at bekræfte, at det arbejde, der pågår i EU, jo er et arbejde om udbud i sin substans: Hvad er det for tærskelværdier, der skal være? Hvad er det for nogle tidsfrister, der skal gælde, når man udbyder opgaver?

Det, vi taler om her, er jo proces. Det er jo netop et forsøg på at skabe et sæt regler, som sikrer alle de gode ting, hr. Klaus Hækkerup taler om, nemlig at der ligger omtanke bag, inden man udbyder en opgave, at man forholder sig til, hvorledes medarbejderne skal inddrages, at man sikrer, at der forudgående i kommunalbestyrelsen er en principiel diskussion om eventuelle sociale klausuler osv.

Jeg må sige, at jeg er mere end almindelig forundret over, at Socialdemokratiet, som har brugt hele tiden siden statsministerens nytårstale til at sprede gift omkring det her værktøj, som man senest i kommuneaftalen sidste år ellers har opfordret kommunerne til at bruge, ikke vil tage det her processkridt for at sikre, at det bliver brugt med omtanke. Det undrer mig såre.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu er det jo sådan, at vi i Folketingets Kommunaludvalg havde lejlighed til at drøfte bl.a. det her spørgsmål på det møde, vi havde med repræsentanter for medlemmerne af EU's regionsudvalg.

De understregede meget klart, at der er en række uafklarede forhold vedrørende det direktiv om udbud, som EU arbejder med for øjeblikket. Kan vi f.eks. skrive en social klausul ind her i Danmark, der siger, at der ikke må forekomme produkter, der er tilvejebragt ved børnearbejde? Kan en kommune gøre det? Og der må man sige, at sådan som EU's direktiv ser ud i dag, er svaret nej.

Kan vi så vedtage en lov, der, sådan som Venstre har foreslået det, pålægger kommunerne at gøre det, og forvente, at den lov vil blive ratificeret? Det er i det hele taget så uklart, hvad grundlag vi har at træffe en beslutning på, så det vil være helt omsonst, at det her Folketing går ind og gør det. Og hvis hr. Lars Løkke Rasmussen havde været til stede ved det møde i Kommunaludvalget, ville han også have fået den opfattelse.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Skal jeg forstå det sådan, at indtil der foreligger et nyt EU-udbudsdirektiv, vil det ikke være nogen socialdemokratisk anbefaling over for de kommuner, der i mellemtiden foretager udbud, overhovedet at indtænke sociale klausuler? Sådan må jeg jo forstå det.

Der er jo ikke i forslaget her tale om, at man pålægger kommunerne at indformulere sociale klausuler. Der er alene tale om, at man pålægger kommunerne at overveje, om der i tilknytning til udbud skal tænkes sociale klausuler ind. Men det er åbenbart ikke socialdemokratisk politik. Der skal vi altså læne os tilbage og vente på, hvad man mener nede i EU.

Det undrer mig også.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg må sige, at det dog er den mest forvrøvlede udlægning, jeg nogen sinde har hørt hr. Lars Løkke Rasmussen komme med.

Vi har intet sagt om, hvad kommunerne skal gøre fra nu af og frem til det tidspunkt, hvor der måtte foreligge et nyt udbudsdirektiv fra EU. Det er klart, at selvfølgelig må og bør kommunerne – set med vores øjne – tage sociale klausuler med. Det er der ikke noget der forhindrer dem i.

Det, vi bare siger, er, at selv om de skal overveje, at noget skal ind – og det, Venstre har foreslået, er, at vi nu vedtager en lov, der siger, at man skal overveje, om det skal ind – risikerer vi, at EU siger, at det slet ikke må komme ind. Og det synes vi er dybt uhensigtsmæssigt.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Hvis det var forvrøvlet, må det jo falde tilbage på den socialdemokratiske ordfører, for jeg lavede bare en logisk slutning på, hvad det var, der blev sagt.

Vi har intet sagt om det, siger ordføreren nu, og det er jo præcis det, der er problemet. Altså vi kan jo her konstatere, at Socialdemokratiet ikke vil være med til at sende en forpligtende opfordring til landets kommuner om, at man forud for udbud også bør overveje, om de skal suppleres med sociale klausuler.

Det er tankevækkende, og det bekræfter jo bare indtrykket af, at man slet ikke seriøst vil gå ind i den her debat, men at man har reserveret det til valgkampen. Her er der et tema, som man skal slå på og lave skræmmekampagne på, men en seriøs diskussion om, hvordan man får ibrugtaget det værktøj, som regeringen selv har anbefalet over for kommunerne i kommuneaftalen sidste år, vil man afstå fra at tage.

Det er dobbelt moralsk, det er hyklerisk, det er under lavmålet.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er ikke nogen logisk slutning, som hr. Lars Løkke Rasmussen søger at drage, at vi ikke gerne vil have, at kommunerne overvejer disse ting. Vi vil bare ikke skride til lovgivning på nuværende tidspunkt, og det er det, forslaget går ud på.

Lad mig så i øvrigt sige, at jeg synes, at hr. Lars Løkke Rasmussens udlægning var utrolig skuffende.

Jeg står her og siger, at Venstre sammen med De Konservative har nævnt fire punkter i forslaget, fint. Jeg nævner otte punkter, som jeg synes også bør indgå, og hvad er Venstres holdning til det? Er det ikke konstruktivt? Er det ikke et input, der netop siger: All right, kom an, lad os se, hvad det er, der skal indgå? Men hvad siger hr. Lars Løkke Rasmussen: Nej, det er ingenting, man har slet ikke forholdt sig til noget konkret.

Jo, det er lige præcis, hvad man har.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Vi går tilbage i ordførerrækken. Hr. Knud Erik Kirkegaard.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Også jeg syntes, det var bemærkelsesværdigt med den frygt, som den socialdemokratiske ordfører havde for at fornærme nogen i EU-systemet. Det synes jeg ikke vi skal være så nervøse for, vi kan godt selv forholde os til tingene.

Jeg synes i øvrigt, at det var lidt besynderligt, at de punkter, som Venstre og De Konservative har peget på her, var det helt forkert at tage stilling til, men de punkter, som hr. Klaus Hækkerup nævnte, var det så helt i orden at tage stilling til. Jeg har endnu ikke set logikken i hr. Klaus Hækkerups argumentation, men det kan selvfølgelig være min fejl – det tror jeg dog ikke.

Ideologi er noget bras, sagde min tidligere partiformand og statsminister Poul Schlüter for nogle år siden – en udtalelse som der efterfølgende var megen diskussion om internt i Det Konservative Folkeparti.

Men jeg vil gerne her slå fast, at når man som politiker skal tage stilling til udlicitering, er en ideologisk facitliste i hvert fald noget bras. Det er gældende, uanset om ideologien siger udlicitering for enhver pris, eller om den siger det modsatte.

For Det Konservative Folkeparti er spørgsmålet meget enkelt. De penge, vi som politikere hiver op af skatteydernes lommer, er det vores

pligt at udnytte optimalt, så vi får den bedst mulige opgaveløsning til den billigste pris. Og når vi ønsker at sikre dette, er udbud af opgavens løsning et fortræffeligt redskab. Hermed kan der skaffes sikkerhed for, at skatteydernes penge udnyttes optimalt, og udbud forhindrer selvsagt ikke, at den offentlige myndighed selv kan byde på opgaven.

I de sidste måneder har der været en heftig polemik om udbud og udlicitering. Der har været en række eksempler fremme i den offentlige debat, hvor udliciteringen er gået skævt. Det kan skyldes fejl og manglende dygtighed hos det firma, der byder på opgaven og derved får overdraget udførelsen af opgaven, men det kan også skyldes manglende omhu hos den udbydende offentlige myndighed.

Jeg er ikke i tvivl om, at hvis man opgør det samlede regnebræt, vil der være væsentlig flere succes historier om udlicitering, end der er fiasko historier. Men det er fiaskoerne, der dominerer mediedækningen.

Derfor ønsker vi med dette beslutningsforslag at være med til at sikre, at kommuner og amtskommuner, der står foran en udbudsforretning, forbereder sig grundigt gennem formulering af en udbudspolitik, hvor man tager stilling til i hvert fald fem vigtige og afgørende spørgsmål.

For det første en præcis beskrivelse af krav og betingelser for kvalitet. Der skal for det andet tages stilling til, hvorvidt man selv ønsker, at der skal afgives bud på opgaven. For det tredje hvordan man vil kontrollere, at den beskrevne kvalitet også opnås. For det fjerde en stillingtagen til medarbejderindflydelse og personalets retsstilling, og her vil jeg godt for egen regning føje til: herunder også arbejdsmiljøspørgsmål. Og endelig for det femte eventuel anvendelse af sociale klausuler.

Når de offentlige myndigheder efter omhyggeligt at have overvejet disse centrale spørgsmål formulerer en udbudspolitik, står man virkelig godt rustet til at foretage udbudsforretningen, og på denne baggrund kan Det Konservative Folkeparti naturligvis være med til at støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige, at jeg synes, det var en underlig indledning, hr. Knud Erik Kirkegaard havde i sin ordførertale. Men det glædede mig meget, at hr. Knud Erik Kirkegaard allerede nu starter med at erkende, at de fem punkter, som V og K

har nævnt skal medtages, når man skal overveje en udbudspolitik, er for få, og for egen regning nævner arbejdsmiljøet.

Det glæder mig meget, for det var præcis et af de otte punkter, jeg nævnte, som vi fra Socialdemokratiets side også – synes jeg selv – meget konstruktivt fandt burde indgå i det, kommunerne skal tage stilling til, når de formulerer en udbudspolitik.

Så jeg er glad for, at hr. Knud Erik Kirkegaard på denne måde bekræfter, at det, der er udarbejdet af V og K, er udarbejdet for hurtigt, for de har ikke nået at få det hele med, og dermed indirekte bekræfter, at der selvfølgelig er et godt grundlag for at overveje tingene yderligere.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Klaus Hækkerup, at det forslag, der er fremsat her, er et udmærket forslag, som jeg kraftigt kan anbefale Folketinget at støtte.

Men selv kloge mennesker gør klogt i at lytte til andres synspunkter, selv synspunkter fra hr. Klaus Hækkerup. Og hvis hr. Klaus Hækkerup kan overbevise os om, at den liste på fem punkter, som vi har opregnet, ikke er fuldstændig, så er vi i Det Konservative Folkeparti naturligvis parate til at supplere listen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu er der jo tale om et lovforslag, som man efter det her beslutningsforslag skal pålægge regeringen at fremsætte, og jeg vil godt spørge den konservative ordfører, om De Konservative også mener, det er klogt at fremsætte lovforslaget og vedtage det her i Folketinget, før EU har taget stilling til udbudsdirektivet.

Jeg vil da også godt spørge den konservative ordfører om et af de andre punkter, jeg nævnte, nemlig spørgsmålet om, at der skulle være aktindsigt i den del af den offentlige opgave, som private entreprenører udfører, aktindsigt hos den private entreprenør. Et af Venstres medlemmer af Europa-Parlamentet har jo netop beklaget sig over, at der i en konkret sag ikke var det, og jeg vil godt spørge: Er det et element, som De Konservative også mener bør indgå, eller mener Det Konservative Folkeparti, at det ikke bør indgå?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Når vi opfordrer regeringen til at fremsætte et lovforslag, så er det naturligvis, fordi vi mener, det er klogt at fremsætte et lovforslag, ellers ville vi jo ikke opfordre regeringen til at gøre det, det siger sig selv.

Spørgsmålet om aktindsigt er jeg ikke parat til at tage stilling til her på talerstolen. Jeg synes, at vi under udvalgsbehandlingen kunne få nærmere belyst, hvordan de eksisterende regler er, om der er mangler i de eksisterende regler. Og så må vi overveje det.

Kristen Touborg (SF):

Forslaget handler om, at kommuner og amtskommuner skal forpligtes til at formulere en udbudspolitik. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at de mindre vellykkede udbud, der har været inden for den sidste tid, ikke skyldes, at en opgave er sendt i udbud, men at kommuner og amter ikke har været præcise og velovervejede nok ved gennemførelsen af udbudene. Forslagsstillerne er endvidere af den opfattelse, at udbud er et godt instrument til at skabe fornyelse, bedre kvalitet og større effektivitet i den offentlige sektor.

SF er fuldstændig enig i, at den offentlige sektor skal være en dynamisk, effektiv og serviceminded virksomhed. Den skal kunne yde kvalitet i opgaveløsningen og være en arbejdsplads, hvor arbejdsmiljø, uddannelsesmuligheder og udvikling er i højsædet.

Borgerne har krav på synlighed i de ydelser, kommunen eller amtet tilbyder. Der kræves derfor, at amter og kommuner kan beskrive deres virksomhed og give klare meldinger om, hvilke mål og hvilke kvaliteter de har prioriteret i den kommunale opgaveløsning. De prioriteringer skal tages på baggrund af den lokale virkelighed, de økonomiske og fysiske rammer, den politiske sammensætning af befolkningen og befolkningens sammensætning og dermed ønsker og behov.

Forslagsstillerne har også fuldstændig ret i, at der i den kommende tid vil være en hård kamp om at rekruttere arbejdskraft. Den offentlige sektor skal derfor arbejde målrettet på at blive en attraktiv arbejdsplads, hvis den skal være i stand til at yde den service, borgerne har brug for.

Hvis det ikke sker, vil amter og kommuner ikke have noget valg i forhold til udbud, idet arbejdskraften vil mangle. Alene primærkommune-

nerne ved vi skal bruge ca. 100.000 medarbejdere frem til år 2006, hvis blot det nuværende niveau skal holdes.

Men SF er uenig med forslagsstillerne i, at kun udbud er et godt instrument til at skabe fornyelse, bedre kvalitet og større effektivitet. Vi er overbeviste om, at selvfølgelig kan amter og kommuner udvikle deres virksomhed, så den er effektiv, driftssikker og kvalitativ. Alt andet ville da være en falliterklæring, og faren for tab af erfaring og viden ville være alt for stor.

Men hvordan de vil arbejde med det, er klart deres egen opgave og hører efter vores opfattelse ind under det kommunale selvstyre.

Så SF kan altså ikke støtte forslaget, som det foreligger her.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jamen jeg vil såmænd bare bede hr. Kristen Touborg om lige over for mig at påpege, hvor i forslaget det fremgår, at forslagsstillerne kun synes, udbud er et værktøj til alle de ting, hr. Kristen Touborg sagde. Altså, som jeg læser forslaget – og jeg har haft en vis indflydelse på ordlyden – så mener jeg ikke at kunne erindre, at det fremgår, at de to partier, der står bag forslaget, peger på, at udbud *alene* er værktøjet. Det er ét blandt flere.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal kun sige til Venstres ordfører, at hvis jeg har misforstået Venstres ideologi og hensigter med forslaget, så må jeg tage det på min kappe.

Den fg. formand (Grete Schodts):

Hr. Klaus Kjær i ordførerrækken.

Klaus Kjær (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på området, hr. Poul Nødgaard, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremsætte følgende bemærkninger til beslutningsforslaget:

Beslutningsforslagets overskrift indeholder en pligt for kommuner og amtskommuner til forud for afholdelse af udbud da at formulere en udbudspolitik.

Det lyder både godt og rigtigt, men jeg må nok sige, at forslaget er tæt på at være overflødig og samtidig et godt og grundigt indgreb i det kommunale selvstyre.

Til at begynde med må det lige slås fast, at det er en helt igennem frivillig sag, om vore kom-

muner og amtskommuner vil udlicitere opgaver, og i hvilket omfang dette så i øvrigt sker.

Hertil kan jeg oplyse, at rigtig mange kommuner tager udvalgte områder op med henblik på udlicitering, og i hvert enkelt tilfælde foregår der forud for udbudet et omfattende klargøringsarbejde, der stort set tager udgangspunkt i de elementer i beslutningsforslaget, som vi behandler i dag. Det er ganske enkelt en forudsætning for at igangsætte en så stor proces.

Lad mig hæfte mig ved et enkelt element i forslaget, nemlig hvor der er tale om, at en kommune selv byder på en opgave. Her er det afgørende nødvendigt, at kommunen medregner alle de udgifter, som den private entreprenør har, ellers er det jo ikke muligt at sammenholde priserne.

Der kunne siges mangt og meget dels om forslaget, dels om de mange udliciteringer, der finder sted. Vi har kun den bemærkning, at der i rigtig mange kommuner arbejdes effektivt for at få så meget som muligt ud af skattekronerne, men at der ses meget på kvaliteten, og mange steder vurderes det også meget nøje, hvilke opgaver man vil udbude, og hvilke opgaver det offentlige fortsat selv ønsker at løse.

Lad det stadig være sådan, at det er det nære samfund selv, som suverænt fastsætter sin politik på et område, der i mange tilfælde kan være ret så ømtåleligt.

Ebbe Kalnæs (CD):

Det forslag, vi her står over for, synes CD er et ualmindelig udmærket forslag; det skal der ikke være nogen tvivl om.

Det, jeg synes, der er væsentligt at tage fat i ved forslaget, er selvfølgelig den debat og den bekymring, der er for udlicitering, og hvilke kriterier man lægger for det.

Jeg ser i forslaget et signal fra Venstre om, at Venstre vil lægge vægt på, at de fire pinde, som er væsentlige her, bruges. Dermed signalerer Venstre, at de ikke ønsker udlicitering af opgaver for enhver pris, uanset hvad. Det er et godt signal fra Venstre. Det er et signal, som CD i høj grad billiger.

Da jeg gik op på talerstolen før, var jeg ikke helt klar over, at hr. Klaus Hækkerup havde brugt sine tre korte bemærkninger. Så skulle jeg jo ikke være gået op for at skubbe til ham. Det var derfor, jeg gik herop, det var ikke, fordi jeg var tørstig.

Men det afgørende er, at det indlæg, der kom fra Socialdemokratiets ordfører, var den værste gang beton, jeg længe har hørt. Jeg så også, hr.

Klaus Hækkerup nikkede, da Dansk Folkeparti talte om, at det var et indgreb mod det kommunale selvstyre. Så kan jeg ikke forstå, at hr. Klaus Hækkerup havde otte punkter, otte punkter.

Der lå nemlig i hr. Klaus Hækkerups angreb på det forslag her en meget klar markering af en socialdemokratisk trang til at styre alt overordnet, samtidig med at man afviser dette forslag. Og derfor synes jeg i og for sig, at forslaget er fornuftigt.

På et tidligere tidspunkt så jeg en anden udgave af forslaget, som forpligtede alle kommuner til at lave det her, uanset om de havde planer om at udlicitere eller ej. Det bryder vi os ikke om, og det har jeg også nævnt for forslagsstilleren. Det er så ændret. Og det synes vi er godt.

Men det afgørende er, at udlicitering har to klare elementer, som er vigtige at have med.

Det kan godt være en god idé, men det kan aldrig blive et mål i sig selv. Det er det afgørende. Det er ikke noget ideologisk mål at udlicitere. Det er ideologi, når den er værst.

Men det afgørende er, at tingene skal virke. Det afgørende er, at man får indrettet sig på en sådan måde, at man, når man går i gang med udlicitering, så sikrer sig i meget høj grad, at det politiske ansvar for de serviceopgaver, der skal laves over for kommunens borgere, er og bliver et politisk ansvar og er kommunalbestyrelsens eller amtsrådets ansvar. De kan aldrig fraskrive sig ansvaret og sige, at det har vi udliciteret, så det er ligesom ikke vores ansvar længere.

Det siger jeg heller ikke man kan med den nu gældende lovgivning, men jeg synes nok, jeg kan høre i mine øregange en gang imellem, at der nogle, der sådan godt vil skubbe det lidt fra sig.

Og så er det meget vigtigt at få sagt til kommunerne, at det her ikke er et spørgsmål om at spare penge. Der er eksempler på det seneste på, at man for enhver pris har skullet få hele budgettet til at nå sammen, og man har skullet finde ydelsen leveret til den billigst mulige pris. Dermed har man også nok haft et stort problem med den leverance, man har fået, fordi man jo sjældent får noget, som man ikke betaler for.

Men overordnet må jeg sige, at forslaget her er udmærket. De fire pinde, der er tale om, dækker i og for sig sagen meget godt. Hvis man vil længere ned i detaljen end de fire pinde her, meget længere ned i detaljen med otte forslag eller måske flere og har trang til overordnet styring, så er det et udtryk for manglende respekt, manglende tro, manglende tillid til de menne-

sker, der sidder ude lokalt og skal have tingene til at hænge sammen.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Fru Inger Marie Bruun-Vierø. Undskyld, jeg overså én. Hr. Klaus Hækkerup, en kort bemærkning. Jeg havde endda noteret det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det var såmænd bare, fordi det var lidt overraskende at høre hr. Ebbe Kalnæs sige, at Socialdemokratiet vil styre alt overordnet, og det er beton, for vi vil slet ikke noget.

Altså her kommer Venstre og De Konservative, forstår jeg, sekunderet af CD, der har været involveret i forberedelserne, og siger: Nu skal der laves lovgivning!

Hvad står jeg op og siger på Socialdemokratiets vegne? Vi foreslår, at Indenrigsministeriet udgiver en vejledning eller et cirkulære, hvor kommunerne kan læse, hvad det er, man gerne vil have skal indgå i de overvejelser, de foretager, når de går i udbud. Er det beton? Er det beton at sige: Her er der en vejledning og ikke en lovgivning?

Jeg synes det ikke. Er det udtryk for, at man vil styre alt fra toppen at sige, at her er en vejledning og ikke en lovgivning, der siger: Det skal I? Det synes jeg ikke. Jeg vil godt sige, at jeg egentlig synes, hr. Ebbe Kalnæs vender op og ned på tingene.

Så forstår jeg, at de fem pinde, som V og K foreslår skal vedtages, overhovedet ikke har noget at gøre med styring. Det er overhovedet ikke noget centralt, selv om det fastsættes ved lov.

Men når vi f.eks. siger, som jeg sagde, at man bør lade det indgå i overvejelserne at sikre, at der til enhver tid er konkurrence, altså at man f.eks. bør tage et forbehold, der siger, at vi da er parat til i givet fald at sikre, at vi kan bibeholde en lille rest af offentlig driftsvirksomhed, der kan gå ind og levere kontroltilbud, er det så noget, man ikke fornuftigvis kan medtage i sådan nogle overvejelser, kommunerne skal gøre sig?

Jeg må sige, jeg er meget overrasket over hr. Ebbe Kalnæs' indlæg her.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det er muligt, det giver anledning til overraskelse. Det kan jeg nu ikke helt forstå. Vi har jo drøftet den slags ting før. Men det, der er det helt afgørende, når jeg siger, det er beton, er, at her er

fire pinde, som lægger op til en lovgivning – det er rigtigt – men som giver nogle helt faste holdpunkter for, hvad man skal have med for at undgå, at nogle har trang til at købe noget, de ikke rigtig betaler for. Det synes jeg er væsentligt.

Men hr. Klaus Hækkerup nævner langt flere punkter. Og det at have en vejledning, cirkulære eller andet i den her sammenhæng er da ikke mindre styring. Det følges da normalt ad. Og der kan man gå ned i detaljer og styre meget. Der kan også ligge i de fire pinde her, at det er de fire pinde, der skal til og derudover ikke mere.

Derfor kan man jo altid diskutere, hvad der er beton. Jeg mener, at hr. Klaus Hækkerups afvisning er et utroligt udtryk for beton. Og det er nok forskellen på os.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu vil jeg jo for det første godt sige, at jeg ikke ved, hvad der er i vejen med beton. Det er trods alt et godt og solidt byggemateriale. Og så vidt jeg ved, er Christiansborg det første betonbyggeri i Danmark, hvad man jo så kan filosofere lidt over.

Så vil jeg godt sige, at der lå ingen afvisning fra vores side af det forslag. Der lå i virkeligheden to ting. Vi sagde: Vi vil ikke lovgive om det, og lad os sætte os ned og tage en fornuftig dialog om, hvorvidt der er andre punkter end de fem, og ikke fire, som hr. Ebbe Kalnæs hele tiden nævner, de fem, der er nævnt i det beslutningsforslag. Venstre har fremsat.

Jeg forstår ikke, hvorfor det har affødt en sådan animositet hos Venstre, De Konservative og CD, så vi ikke engang kan sætte os ned og tage en fornuftig snak om, om der var andre punkter, der skulle med ind. Og jeg vil da godt spørge: Er det ikke rimeligt, at man f.eks. siger til kommunerne: Tænk nu på, at I skal kunne sikre jer en mulighed for at afvise et dumpingtilbud som det, vi nu så fra ISS i Aalborg, hvor de gik ind med et tilbud på halv pris. Havde det ikke været fornuftigere, hvis kommunen på forhånd havde været opmærksom på det og havde skåret det ud og sagt: Det vil vi i givet fald tage fra?

Jeg må sige, at jeg ærlig talt ikke forstår, at hr. Ebbe Kalnæs i den grad synes, at vi har afvist det her forslag. Jeg synes, at vi har været utrolig imødekommende.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Når vi taler om beton, er der forskel på, når man laver bygningsværker, og når man skal agere politisk. Men jeg vil gerne sige, at det at have modtaget dette forslag imødekommende og fornuftigt må foregå helt i hr. Klaus Hækkerups univers. Det er rigtigt, at ordene blev sagt, men derudover blev der sagt næsten alt muligt andet.

Det, der er det helt afgørende i denne her sammenhæng, som jeg indledte med, er, at jeg synes, Socialdemokratiet skulle tage imod – for det var min overraskelse i det her – at Venstre her lægger op til et lovforslag, som i høj grad gør op med ideologien på det her område som værende, at udlicitering er sådan noget, man bare skal gøre og i øvrigt ikke sætte nogen begrænsninger eller nogen mål for eller stille krav til.

Jeg synes, at det er et flot signal fra Venstre. CD har modtaget det meget positivt. Det synes jeg ikke at hr. Klaus Hækkerup gjorde, men det er jo så forskellen i den opfattelse, vi har af det billede her.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Så går vi tilbage til ordførerrækken.

Fru Inger Marie Bruun-Vierø.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Det Radikale Venstre har ikke så meget at føje til ministerens redegørelse. Der er meget i støbeskeen, der matcher beslutningsforslagets intentioner, og det kan så være, at der viser sig at være brug for yderligere initiativer.

Men når det er sagt, så skal det også siges, at Det Radikale Venstre tror på, at kommunalbestyrelserne allerede er opmærksomme på de erfaringer, der er indhøstet i forbindelse med de opgaver, der har været udliciteret. Jeg tror, at der er dyre lærepenge her.

Vi tror, at kommunalbestyrelserne har alle mulige tilskyndelser til at vise den fornødne omtanke ved udlicitering. Ellers bliver de jo skiftet ud ved næste kommunevalg.

Det Radikale Venstre mener, at det foreliggende beslutningsforslag er noget overformynderisk. Det Radikale Venstre har tillid både til det kommunale selvstyre og til det private erhvervsliv.

Men som sagt: Viser der sig at være brug for yderligere initiativer for at hjælpe kommunerne, når de skal formulere udbudspolitik, så vil Det Radikale Venstre også gerne være med. Det Ra-

dikale Venstre er nemlig imod monopoler og tilhænger af konkurrence, også hvad angår levering af offentlig service.

Derfor ønsker vi, at flere opgaver udliciteres, og at det sker efter principper, som kommunerne selv ville håndhæve, hvis det var kommunerne selv, der løste opgaverne.

Jette Gottlieb (EL):

Da vores ordfører, hr. Frank Aaen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Enhedslisten er enig i, at der kan være behov for, at kommunerne i langt højere grad formulerer en politik om udbud og udlicitering. Problemet er, at der med det her forslag også fremstår en hyldest til udlicitering som et redskab til besparelse, og det vil vi ikke støtte.

Der er ikke bare tale om, at der betales dyre lærepenge i kommunerne. Der er jo også tale om ødelagte arbejdspladser, nedslidte personale og folk, der bliver fyret grundløst i udliciteringsprocessen. Der er mange erfaringer af den slags.

Så vi vil altså ikke støtte et forslag, der i den grad lægger op til, at udlicitering i sit væsen betyder væsentlige muligheder for besparelse.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg skal sige, at Kristeligt Folkeparti kan støtte det forslag her. Jeg må indrømme og beklage, at jeg kom lidt sent i salen under den disput, der var mellem hr. Kalnæs og hr. Klaus Hækkerup. Jeg må indrømme, at jeg slet ikke forstod den. Jeg var bange for, at det var et forkert punkt, jeg var kommet til og sådan noget.

Det lod jo til, at man med det forslag her ville pålægge kommunerne at udlicitere. Og hvis det var tilfældet, så var Kristeligt Folkeparti ikke med. Det var vi bestemt ikke. Vi hører ikke til dem, der mener, at udlicitering kan frelse verden. Men vi har heller ikke noget imod det. Det der med udlicitering er overhovedet ikke religiøst for os.

Jeg mener, man skal vælge den bedst mulige løsning. Og da jeg så fik læst det forslag her, må jeg indrømme, at så synes jeg ikke, der er noget, man kan have imod det. Hvis der er noget, jeg synes, så er det, at der skulle være nogle flere pinde. Men der står jo også kun, at det er som minimum, at man skal tage stilling til de ting her. Så må man gerne have lov at tilføje noget om arbejdsmiljø og etik og miljø, altså typisk

over for rengøringsmidler og alle den slags ting. Det måtte man også have lov til. Og det synes jeg bestemte man skal gøre.

Så vi synes, det er et godt forslag, for der er ingen tvivl om, at den megen kritik, der er af udlicitering i de her tider, jo rent ud sagt er, fordi de, der udliciterer, har været for dumme. De har ikke gjort deres arbejde godt nok. De har ikke stillet nogle krav. Og det er da klart, at man skal det. Man skal da ikke bare gå efter den billigste pris og så tro, at så gør de folk det nok ordentligt, fordi de hedder ISS og er børsnoterede. Sådan spiller klaveret jo ikke.

Så jeg synes, det er et rigtig godt forslag, som vi kan støtte.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil bare spørge hr. Ole M. Nielsen: Hvor var det, Aalborg Kommune havde været for dum, da den udbød rengøringsopgaverne? Sådan som jeg hørte direktøren for ISS udtale sig i fjernsynet, så sagde han, at der intet var i vejen med det grundlag. De havde bare givet for billigt et tilbud, og det kunne de ikke leve op til. Så jeg vil godt spørge: Hvor var det, udbyderne havde været for dumme, for det er dog den største skandalesag, vi har haft i udbudsområdet i år?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Når vi bliver så konkrete, at vi nærmer os sådan en bestemt borgmester i Aalborg, så vil jeg sådan afdæmpe mit ordvalg lidt. Men jeg vil alligevel sige, at man ikke er klog nok, hvis man tror, at man kan få det samme arbejde gjort til halv pris af, hvad man har fået det gjort til tidligere, eller også har man i hvert fald groft forsumt sin opgave over for de ansatte.

Ja, undskyld at jeg bruger ordet igen: Når man tror, at man kan få en opgave udført til halv pris, og at kvaliteten så er i orden, så er det altså bare lidt for, ja, undskyld, dumt. Og det er jo også utroligt at se de kovendinger, som man har gjort i Aalborg, hvor man først argumenterer for det ene og så for det andet. Der har de da virkelig haft brug for først at forklare, at der kunne spares så meget ved det, at det var så fornuftigt, og derefter afvise, at det var fornuftigt. De burde netop have haft en pligt til at formulere det her rigtigt eller i hvert fald at tænke sig om.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det vil sige, at Kristeligt Folkeparti jo altså så også, forstår jeg, er enig med mig i, at der bør tilføjes en ekstra pind, der siger til kommunerne, at når nu I går i udbud, så tænk jer om og husk at skrive, at I skal kunne afvise et tilbud, hvis I går ind og vurderer det som et dumpingtilbud, altså f.eks. hvis prisen nu er meget, meget lavere end det, kommunen hidtil selv har kunnet gøre det for, eller som man har konsulenter, der siger, det kan gøres for.

Så Kristeligt Folkeparti er altså enig i, at der er behov f.eks. for en af de otte pinde, jeg nævnte, som burde tilføjes det, vi mener bør være en vejledning til kommunerne.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Nu kan jeg ikke de almindelige regler for udlicitering udenad, men så vidt jeg husker, er man jo ikke forpligtet til at tage det billigste tilbud. Så hvis man møder noget, der er så billigt, så bør man i hvert fald, inden man underskriver kontrakten, lige prøve at gennemlæse tingene en gang mere og se, om nu de er skitseret rigtigt. Og hvis så man mener, der mangler et par pinde, så må man sige til det pågældende selskab, der skal udføre opgaven: Vi skal lige have de her par forbehold på også, og så er I selvfølgelig velkomne til at revurdere jeres pris.

Altså sådan ville man gøre, hvis man er en fornuftig indkøber. Jeg har altid lært i mit liv som handlende, at en god handel er en handel, hvor begge parter tjener penge. Det er det, det handler om, og sådan bør vi tænke.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Kim Behnke i ordførerrækken.

Kim Behnke (UP):

Jeg vil lige indlede med at takke Venstre for sammen med Det Konservative Folkeparti at have fremsat forslaget.

Jeg synes, det er vigtigt, at spørgsmålet om udlicitering hele tiden er en del af den aktuelle debat, for de budgetudfordringer, som stat, amter og kommuner kommer ud for i de kommende år, tvinger til, at man hele tiden gør tingene så billigt som muligt.

Jeg synes, at nogle af de erfaringer, man har i Sverige, er spændende, og det er nogle erfaringer, som jeg synes, man burde inddrage i den danske udliciteringspolitik.

Det er et system, som går ud på, at der er en omvendt bevisbyrde. Hvis en håndværker i Stockholm konstaterer, at kommunens elafdeling bruger lige lovlig meget tid på at skifte pærer ud i den kommunale belysning, kan den elinstallatør gå hen på rådhuset og sige: Det her kan jeg gøre billigere. Og når han går hen og siger det, har kommunen pligt til at få afprøvet, hvad kommunen selv bruger af udgifter. Der bliver altså en omvendt bevisbyrde, sådan at det er håndværkerne, der lige pludselig bliver den aktive part.

Det har man fået nogle kolossalt gode erfaringer med i Sverige. Og man kan jo ikke ligefrem påstå, at det er, fordi der sidder en eller anden Thatcher i Stockholm og styrer de her ting. Det er socialdemokrater i Sverige, der har gennemført de her ting, fordi man i Sverige er udsat for nøjagtig det samme, som vi oplever i Danmark, nemlig at budgetterne er under pres.

Vi synes, det ville være fornuftigt, hvis hver kommune formulerer en udbudspolitik. Og det synes vi af to grunde. For det første, fordi – og det er måske den vigtigste – kommunen så selv skal overholde de betingelser, man stiller op, når man selv udfører det. Altså, det er jo nemt at formulere, at den virksomhed, der byder, skal tilbyde samtlige sine ansatte en gunstig pensionsordning, at den kun må handle med politisk korrekt økologisk solidaritetskaffe, og hvad ved jeg.

Man kan godt lave sådan en meget lang manual over alt det, virksomhederne skal opfylde. Men hvis man formulerer den manual over for de virksomheder, der skal byde, så må den samme manual gøres gældende, når kommunen selv skal løse opgaverne, altså så disse krav vender begge veje. For nok har man set nullermænd på gulvene i Aalborg Kommune, men jeg skal hilse og sige, at i Århus Kommune har der så sandelig også været nullermænd de steder, hvor kommunen selv stod for rengøringen, og hvor den var langtfra tilstrækkelig.

Netop Århus Kommune har indhøstet en erfaring, der er baggrund for min anden grund til, at det her vil være en god idé. Man lavede en budgetaftale. Midt om natten skulle man have budgettet til at hænge sammen, og så blev man enig om, at: O.k. vi sætter en pulje på med lidt udlicitering.

Så begyndte budgetåret at gå i gang, og man har så haft politiske forhandlinger på rådhuset. Og indtil videre er det ikke blevet til noget som helst. For hver gang det bliver konkret, er der

tusinde undskyldninger for, hvorfor der ikke skal udliciteres på lige præcis det her område. Og resultatet er, at når året er omme, vil budgettet ikke hænge sammen, og skatteborgerne kommer til at betale en ekstra regning.

Århus Sporveje bliver jo i øjeblikket nævnt mange steder. Jeg kan altså ikke forstå, hvorfor jeg som skatteborger hvert år skal betale 110 mio. kr. mere, end det er nødvendigt, for at køre i busser i Århus. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvorfor jeg skal det, når private vognmænd ville kunne gøre det 110 mio. kr. billigere. Og så kan jeg altså godt få øje på nogle opgaver, som kommunen burde bruge de 110 mio. kr. til. Det kunne f.eks. være nogle af de steder, hvor embedslægen Kate Runge har været rundt og set på ældre, der ligger i våde tissebleer osv. Der kunne man godt bruge de penge frem for at kaste 110 mio. kr. unødvendigt ned i lommerne på Århus Sporveje, fordi det er dem, der absolut skal køre med busserne.

Det er altså sådan nogle eksempler, der er rundtomkring i landet, som gør, at kommunerne burde formulere en udbudspolitik, præcis som forslaget her stiller krav om.

Endelig vil jeg godt sige i forhold til Aalborgsagen, at hvis man tror, at det, at man udliciterer, betyder, at vi får en tilstand af perfektionisme, så er det en fejl. Der bliver også begået fejl, når private virksomheder løser nogle ting, lige så vel som der bliver begået fejl, når det er det offentlige, der gør det. Og fordi en eller anden virksomhed, der skal levere potteplanter til rådhuset, leverer nogle, der visner for hurtigt, udnævner man jo ikke det til at være en samlet fiasko for det danske gartnerierhverv.

Så fordi der er en enkelt sag fra Aalborg, hvor der ikke er gjort rent i krogene, ja, så skal man ikke misbruge det som eksempel på, at udlicitering generelt er noget bras, for det er ikke tilfældet.

Tak for et godt forslag.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Lars Løkke Rasmussen.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke for den opbakning, der har været til forslaget fra CD, Kristeligt Folkeparti og hr. Kim Behnke, og for så vidt også fra fru Inger Marie Bruun-Vierø, som jeg forstod langt hen ad vejen delte vores motiver,

men som jo beklageligvis er bundet af andre hensyn.

Jeg kunne godt have lyst til lige her til en start også at give Aalborgsagen et par ord med på vejen, nu den har været nævnt. Jeg synes, Aalborgsagen er det bedste eksempel på, at det at foretage udbud er en rigtig god idé. Jeg minder om, at man i Aalborg havde et omkostningsniveau for rengøring i størrelsesordenen 110 mio. kr. Går man 5-6 år tilbage, var omkostningsniveauet 140 mio. kr.

Så rationaliserede man inden for egne rammer, bragte det ned på ca. 110 mio. kr. Så foretog man et udbud, fik et privat bud ind på 55 mio. kr. Det valgte man så, men hvad der er forbigået de fleste er jo, at kommunens eget rengøringspersonale også bød ind med en pris på 70 mio. kr., altså et sted mellem 25 og 30 pct. under det, som kommunens egne medarbejdere selv havde løst opgaven for, inden man spurgte til prisen. Det er da det bedste bevis på, at det er en god idé at spørge til prisen.

Men i virkeligheden er det jo for så vidt slet ikke det, det her forslag handler om, for det her forslag er ikke noget angreb på det kommunale selvstyre. Det her forslag er ikke noget forslag om, at kommunerne skal forpligtes til at udbyde opgaver, selv om hr. Klaus Hækkerup faktisk tillod sig at drage den konklusion i sit første indlæg, hvor hr. Klaus Hækkerup – og det kan man se i udskriften af Folketingets forhandlinger – påstod, at mit eget parti går ind for, at kommunerne skal forpligtes til at udbyde. Det gør vi skam ikke. Det er en suveræn kommunal beslutning, om opgaverne skal udbydes eller ej. Forslaget her går alene ud på at sikre, at det så foregår efter nogle gennemtænkte spilleregler.

Hvorfor nu det? Ja, læser man »Aftaler om den kommunale økonomi for 2001«, kan man jo læse: »Kommunerne opfordres til at overveje, hvilke opgaver som er velegnet til udbud.« Læser man Aktuelt den 2. marts 2000, kan man et sted læse: »Jeg er helt åben over for at åbne for øget valgfrihed og udlicitering af kommunale opgaver. Det er kun i borgernes interesse, hvis der spares penge og kvaliteten opretholdes.« Det er indenrigsministeren, der har lagt ord til det citat.

Læser man Politiken den 20. september 1998, kan man læse: »En ædel kappestrid mellem offentlige og private firmaer er ikke at fornægte. Det fastslog Socialdemokratiets formand, statsminister Poul Nyrup Rasmussen i går på kongres i København.«

Læser man regeringens egen erhvervspolitiske redegørelse, kan man et sted læse: »Brugen af udbud er en vigtig ramme for samarbejdet mellem det private og offentlige om udvikling af produktion og service.« Læser man i den seneste budgetredagørelse, som finansminister Pia Gjellerup har udgivet, kan man læse et helt kapitel, der handler om »bestillermodellen«. Det er så et nyt ord for det samme; fordi man jo åbenbart får knopper af ordene udbud, konkurrence og udlicitering, har man opfundet et nyt begreb »bestillermodellen«, og i budgetredagørelsen peger man på, at der ligger et betydeligt potentiale, hvis man i amter og kommuner organiserer sig med en bestillerfunktion og så skaber en fredelig kappestrid på leverandørsiden.

Blot for lige at slå fast, at det jo ikke kun er Venstre og Det Konservative Folkeparti, der anbefaler kommuner og amter, at der skal ske noget på den front. På det punkt ligger vi jo simpelt hen lunt i svinget i forhold til en regering, som i flere forpligtende dokumenter faktisk har peget på, at nu skal der ske noget. Det har ikke skortet på anbefalingerne, indtil altså vi fik nytårstalen, indtil der gik valgkamp i den, indtil man i en panisk jagt på at finde et eller andet skræmmebillede vendte rundt og kastede alt det grus, man ellers havde forsøgt at få ud af den socialdemokratiske maskine, f.eks. på kongressen i 1998, i hovedet på os andre. Det har ikke skortet på anbefalinger.

Alligevel kan man konstatere to ting, nemlig for det første, at der ikke sker så frygtelig meget på den front ude i kommunerne og amterne – ser man på udbudsgraderne, så har de stået i stampe igennem mange år – og for det andet, at det en gang imellem går galt. Det er de to ting, man kan konstatere, og det er jo præcis det sidste, vi tager fat i, for der er ingen tvivl om, at en af grundene til, at det en gang imellem er gået galt, er, at man ikke up front har gjort sig klart, efter hvilke spilleregler det her skal foregå.

Hvordan skal vi inddrage vores personale? Hvordan skal vi sikre, at vi har en organisation, der gør, at vi kan følge med i, om kvaliteten er i orden og leverandøren efterlever det, der er opstillet i kontrakten? Hvordan skal vi håndtere spørgsmålet om eventuelt eget bud? Hvordan skal vi forholde os til spørgsmål om sociale klausuler, hvor jeg er meget enig med hr. Kim Behnke i, at en udbudspolitik netop kunne virke som sådan et ærlighedens spejl? Det vil være interessant rundtomkring i kommunerne og amterne at formulere sig også på det sociale områ-

de og så efterfølgende se, om man i sin egen organisation er i stand til at leve op til det.

Sandheden er jo, at hvis der er nogen, der har slidt medarbejdere ned i det her land, er det jo i høj grad netop den offentlige sektor. Det er det, der er hele filosofien her.

Det svarer sådan set til, at når man sætter sig ned derhjemme, det ved jeg af erfaring, og skal lægge billedlotteri, spille fem hundrede, eller hvad man nu kan finde på, er det en ret god idé, inden man går i gang, lige at være enige om, hvilke spilleregler der skal spilles efter, frem for at løse konflikterne i takt med at de opstår. Det er sådan set hele indholdet af det her.

Det er ikke nogen lovprisning af udlicitering eller udbud. Det er ikke noget indgreb i det kommunale selvstyre. Det er ikke noget forsøg på at tro sig klogere end andre. Det er alene en lovgivningsmæssig forpligtelse til, at man i kommunerne, hvis man vælger at udbyde opgaver, skal tænke sig om forinden. Det er ikke nogen garanti for, hvilke tanker man så vil tænke.

Det er jo også den store afgørende forskel mellem alle disse detaljerede punkter, som hr. Klaus Hækkerup så møder op med i et forsøg på ikke at skulle forpligte sig, og det, vi andre foreslår, for det, der lå i det, hr. Klaus Hækkerup sagde, var jo netop en meget sådan detaljeret nu gør vi os kloge på jeres vegne-strategi. Det er ikke ideen. Ideen er alene at forpligte kommunerne til at tænke sig om.

Det er ikke noget indgreb i selvstyret. Det er heller ikke en opfordring til, at kommunerne skal gå ud over gældende lovgivning. Så når vi i forslaget siger, at man skal tænke spørgsmålet om sociale klausuler med ind, er der altså ingen grund til, at man skal sidde og vente på, hvad de mener nede i EU eller andre steder.

Det er den tyndeste undskyldning overhovedet, for selvfølgelig kan kommunen i sin udbudspolitik ikke gå længere ad den vej, end lovgivningen tillader, uanset om det er dansk lovgivning eller europæisk lovgivning.

Jeg må sige, at jeg er skuffet over, at regeringen med indenrigsministeren i spidsen ikke vil gå ind i det her på det foreliggende grundlag. Indenrigsministeren er jo bestemt begavet nok til at skelne mellem substans og proces og ved derfor også dybt i sit hjerte udmærket godt, at de argumenter, man møder op her med, er de tyndeste overhovedet. Det er et forsøg på at tale sig udenom.

Derfor kan jeg jo desværre ikke konkludere andet, end at man fra Socialdemokratiets side

simpelt hen har besluttet sig for, at man ikke vil være enig med os. Man vil krampagtigt forsøge at holde fast i skræmmebilledet, fordi det er det eneste halmstrå, man øjensynlig har tilbage i den valgkamp, som presser sig mere og mere på.

Må jeg ikke lige her til slut takke SF's ordfører, som ville bære det på sin kappe, hvis han havde misforstået Venstres ideologi. Det har han så, det kvitterer jeg for, og jeg glæder mig over, at jeg så ikke fremover skal møde SF'ere, der forsøger at sælge myten om, at Venstre vil atomisere den offentlige sektor, rive alt op ved rode og foretage massefyringer i den offentlige sektor. Tak for det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg skal bare spørge Venstres ordfører, hr. Lars Løkke Rasmussen, om de indledende bemærkninger, han havde om debatten her, betyder, at Venstre ikke under nogen form vil pålægge kommunerne at udlicitere nu eller senere.

Hvis Venstre ikke vil det, hvorfor så en lovgivning? Hvorfor så ikke lige så godt en vejledning, når kommunerne alene skal overveje, om de vil lade det indgå i et udbud? Hvorfor er det egentlig, at Venstre og De Konservative har så travlt med nu at få det her lovfæstet?

Her er Socialdemokratiet enig med Dansk Folkeparti i, at man bør respektere det kommunernes selvstyre og lade være med ved en lov at tvinge dem til et eller andet.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Når vi gerne vil have en lovgivning fuldstændig analog med styrelseslovens § 62, der forpligter kommunerne til at formulere servicedeclarationer, uden at vi jo af den grund blander os i, hvilket serviceniveau de så skal have, er det sådan set, og det er måske en overraskelse, fordi vi lever i et folkestyre. Intet over, intet ved siden af Folketinget, og jeg tror, der snart kommer en dag, hvor hr. Klaus Hækkerup vil være glad for, at al holdningspåvirkning i det her samfund ikke overlades til ministre, men også reserveres Folketinget. Jeg tror, at der kommer en dag, hvor hr. Klaus Hækkerup vil være glad for det, og jeg tror, den kommer inden så frygtelig længe.

To ting så: Nej, det indgår ikke i Venstres politiske grundlag at tvinge kommunerne til at ud-

byde. Vi er varme tilhængere af det kommunale selvstyre. Det er også derfor, vi beklager alle de indgreb, der har været imod det under denne regering, alle de snærende bånd og regler, som man har omklamret det kommunale selvstyre med, det økonomiske gultæppe, der er trukket væk via bruttoskatten osv. Vi er varme tilhængere af det, men vi vil bare gerne til processen sikre os, at man så også forvalter selvstyret fornuftigt.

Det betyder også – det glemte jeg i mit første svar – at det vil være helt uproblematisk for mit parti, det tror jeg såmænd også det vil være for Det Konservative Folkeparti, at inddrage spørgsmålet om aktindsigt og gennemskuelighed i de krav, der defineres, fordi det forslag her jo netop ikke går på, hvad kommunerne så skal mene om det spørgsmål, hvad de skal gøre med det spørgsmål, men alene går på, at man, inden man sætter det her skib i søen, skal have gjort sig en overvejelse om, hvor det skal sejle hen.

Man bestemmer selv, hvor det skal sejle hen, men man skal have stukket kursen ud, og til det hører naturligvis også at gøre sig nogle overvejelser om, at hvis man i en kommune mere offensivt end gennemsnittet flytter opgaver markant ud i den private sektor, skal man selvfølgelig også have spørgsmålet om borgernes retssikkerhed, gennemskuelighed etc. i baghovedet. Det er helt uproblematisk at få det med ind, og det blev også sagt meget præcist af ordføreren for Kristeligt Folkeparti, at der jo her er tale om en liste, som er en minimumsliste.

Det centrale at få ind i styrelsesloven på linje med § 62-bestemmelsen er forpligtelsen til at tage den her diskussion lokalt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne spørge hr. Lars Løkke Rasmussen, om det betyder, at man også fremsætter forslaget her, som er fremsat af Venstre og Det Konservative Folkeparti, som et lovforslag, fordi man ønsker at understrege den forpligtelse, der er for folkevalgte i kommunerne til at holde fast i, at det er deres ansvar at være bevidst om, at når man f.eks. lægger op til en kvalitetsopfølgning og gør det med lovgivning, er det direkte en pligt, der ligger i loven, at man skal følge kvaliteten op for netop at styrke borgernes bevidsthed om, at deres lokale politikere har det endelige ansvar og aldrig kan skubbe det fra sig, men kun udlicitere det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil da godt starte med at kvittere for, at hr. Lars Løkke Rasmussen giver udtryk for, at han ikke kunne se, at Venstre og måske De Konservative kunne have noget imod nogen af de forslag, jeg nævnte, der kunne indgå i overvejelserne. Det er da rart at høre, at forslagsstillerne i hvert fald har lyttet bedre efter det, jeg nævnte, end hr. Ebbe Kalnæs.

Så vil jeg godt sige, at det nu ikke kan komme meget bag på Venstres ordfører i dag, at vi frygter et indgreb fra Venstres side over for det kommunale selvstyre.

Nu nævnte hr. Lars Løkke Rasmussen økonomiske indgreb. Lad os tænke tilbage: Hvem har nogen sinde lavet økonomiske indgreb over for kommunerne uden en aftale med KL og Amtsrådsforeningen? Venstre! Hvem har indført bygge- og anlægsstop hen over hovedet på kommunerne? Venstre!

Så den der med, at man respekterer det kommunale selvstyre, er det godt, at Venstre har med i skåltalerne, men det ville være tusinde gange bedre, hvis det også havde det med i det daglige arbejde.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg kan bekræfte over for hr. Ebbe Kalnæs, at det er præcis det, der ligger i forslaget, nemlig en understregning af, at det er kommunens ansvar at stille den service, eller hvad vi nu taler om, til rådighed, uanset om kommunen udfører opgaven selv eller lægger den ud, og at vi netop gerne vil signalere, at ud over det økonomiske parameter skal man altså også vægte en række andre ting. Det er hele grundtanken bag forslaget.

Dermed vil man også imødegå nogle af de 5 minutter i budgetlukketid-panikudbud, som man jo kan finde eksempler på, hvor man, som det også blev beskrevet i en af ordførtalerne, laver tingene i omvendt rækkefølge ved i en panisk budgetsituation at sige: Vi mangler et beløb, lad os nu udbyde den opgave, så sparer vi det nok. Så har man jo ligesom inviteret til at få problemer på kvalitetssiden.

Må jeg så spørge hr. Klaus Hækkerup, og jeg spørger retorisk: Da regeringen lavede skattereform med bruttoskatten, der i år – jeg har lige fået et svar fra finansministeren – sådan set har forringet det kommunale skattegrundlag med

21,5 mia. kr., lå der så forud for det en aftale mellem kommunerne og regeringen?

Nu var det et retorisk spørgsmål, så jeg svarer selv på det: Nej, det gjorde der vist ikke.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg troede jeg havde opbrugt mine korte bemærkninger, men det havde jeg heldigvis ikke.

Så vil jeg godt sige til hr. Lars Løkke Rasmussen: Nej, det gjorde der ikke, og netop derfor blev der fulgt op på det ved en aftale mellem KL, Amtsrådsforeningen og regeringen, efter at lovforslaget var trådt i kraft, hvor kommunerne fik, som man kan se i det aktstykke, vi vedtog, et ekstra beløb stillet til rådighed.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Så vil jeg da bare spørge, om der også i den kommuneaftale, der blev indgået i juni sidste år, stadig optræder et kompensationsbeløb til kommunerne i indeværende finanslov som følge af bruttoskatten.

Nu har hr. Klaus Hækkerup muligvis opbrugt sine korte bemærkninger, så jeg kan give svaret på det: Det gør der ikke.

Det er rigtigt, at man engangskompenserede, men det er jo altså et faktum, at hele skattereformen betød, at man trak det økonomiske gulvtæppe væk under landets kommuner, ligesom man på et hav af andre områder har indklamret det kommunale selvstyre i detaljerede regler og forordninger og ligefrem går og hygger sig med, at kommunerne nogle gange støder hovedet mod en mur.

Senest var det jo sundhedsministeren, som stillede sig bag tilsynsrådet, da Løgstør Kommune gjorde den formastelige gerning at sende en 21-årig ufaglært slagteriarbejder på privathospital i Vejle, hvorved hun både reddede sin førlighed og kom tilbage på arbejdsmarkedet.

Den slags vil man ikke have. Ressourcestærke personer skal ikke springe over i køen, sagde sundhedsministeren. Det blev jeg selv meget glad for, for en overgang gik jeg faktisk og troede, at han var en forklædt, utålmodig Venstremand.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Nu er jeg næsten nødt til at sige, at nu bevæger vi os uden for emnet. Hr. Klaus Hækkerup for sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg må sige, at jeg er nu noget overrasket. Altså her har denne her regering ført en ansvarlig økonomisk politik og har aftalt med kommunerne, at man holder væksten i det offentlige forbrug, herunder i det kommunale forbrug, inden for 1 pct., og det har man så fastsat bloktilskuddet til kommunerne efter.

Så står hr. Lars Løkke Rasmussen op her og siger, at man har begået et stort kommunalt kasserøveri. Overhovedet ikke. Det er for at sige det ligeud det rene vrøvl, og det er da den eneste grund til, at vi har kunnet føre en fornuftig økonomisk politik i de her mange år.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg gør lige opmærksom på endnu en gang, at det er udbudspolitik, der er på dagsordenen her.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Ja, det er det, men der ligger selvfølgelig det i det – og det vil jeg gerne spørge hr. Lars Løkke Rasmussen om – at når man taler om kommunernes økonomi, har den så ikke meget sammenhæng med udbud og trangen til nogle gange at lave udbud, som måske ikke er særlig heldige?

Når vi nu taler om, at vi laver aftaler om kommunernes økonomi – og jeg er klar over, at det ligger på kanten – så synes jeg, det er vigtigt at få fastslået, at når man laver en aftale med KL – er det så ikke rigtigt, spørger jeg hr. Lars Løkke Rasmussen – så laver man en aftale med 6 til 7 kommuner, som kan løfte røret og ringe sammen og beslutte sig for aftalen?

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 87:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af pesticidafgiften.

Af Hans Christian Schmidt (V), Henriette Kjær (KF), Svend Aage Fauerholdt (DF) og Thorkild B. Fransgaard (FRI) m.fl.
(Fremsat 16/1 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Frode Sørensen):

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og det hedengangne Frihed 2000 har fremsat forslag om at pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag om ændringen af afgiften på pesticider, således at afgiften fremover rammer bekæmpelsesmidler med den største miljøbelastning.

Først vil jeg gerne slå fast, at formålet med pesticidafgiften det er at øge landmændenes incitament til at udnytte de mange muligheder, der er for at nedsætte forbruget af pesticider og dermed reducere disse stoffers belastninger af miljøet.

Jeg skal i den forbindelse minde om, at et enigt Bichel-udvalg fandt frem til, at behandlingshyppigheden kan reduceres med 30-40 pct. uden væsentlige omkostninger for erhvervet og for samfundet.

Endvidere anbefalede udvalget, at der skulle ske en generel nedsættelse af pesticidforbruget, hvilket lige præcis er det, afgiften er med til at sikre.

Jeg vil også gerne minde om, at vi har en godkendelsesordning for bekæmpelsesmidler, der sikrer, at de midler, der er særlig farlige for sundheden eller særlig skadelige for miljøet, sorteres fra.

Som det jo også ganske rigtigt fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, er der med få ændringer tale om en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 66 fra forrige folketings-samling. Jeg vil derfor på samme måde som min forgænger gøre det klart, at det i bemærkningerne nævnte eksempel om midlet Perimor ikke kan tages til indtægt for, at den nuværende afgift for pesticider er til mere skade end gavn for miljøet.